

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย วิไลวรรณ เทียบดอกไม้ **ปริญญา** ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

กรรมการที่ปรึกษา ดร. อุดมศักดิ์ สุนทรโรจน์ ประธานกรรมการ

ดร. นิตยา กลางชนีย์ กรรมการ

ผศ. รัตนา ศิรินาม กรรมการ

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 2545

บทคัดย่อ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบปัญหา

การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ตามองค์ประกอบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 10 ประการ คือ ด้านนโยบายของโรงเรียน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการให้บริการอนามัยโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ด้านการให้สุขศึกษาในโรงเรียน ด้านโครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ด้านโภชนาการและสุขภาพโภชนาการ ด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ และด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 132 คน และกลุ่มครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 132 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ จำนวน 22 ข้อ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 63 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.29-0.82 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานใช้ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามองค์ประกอบ 10 ประการ โดยกำหนดนโยบายของโรงเรียนครอบคลุมทุกด้าน ครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพเป็นผู้กำหนดนโยบาย โรงเรียนได้สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตรวจสอบสภาพห้องและพื้นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดทำแผนงานโครงการแก้ปัญหาและพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน จัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อต่อต้านยาเสพติดและอบายมุขอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ตามฤดูกาล จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับชุมชนตามเทศกาลต่าง ๆ เผยแพร่ข่าวสารความรู้ด้านสุขภาพ สืบสวนข้อมูลนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ส่งเสริมให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้ออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการทุกวันตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนดูแลสุขภาพตนเอง เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เฝ้าระวังภาวะโภชนาการ เปรียบเทียบน้ำหนัก ส่วนสูง และอายุของตนเอง

Rajabhat Mahasarakham University

2. ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านโครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ด้านโภชนาการและสุขภาพอาหาร ด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม ด้านการให้ศึกษาในโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน ด้านการให้บริการอนามัยในโรงเรียน และด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และด้านนโยบายของโรงเรียน เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ข้อที่มีปัญหาในระดับมาก ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ สื่อ อาคารสถานที่ และขาดบุคลากรในการดำเนินงาน

3. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพมีทัศนะต่อปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนโยบายของโรงเรียน และด้านการให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

Title: State and Problems regarding Implementation of Health Promoting Schools
as Perceived by Administrators and Teachers in Charge of Health Promotion
in Primary Schools under the Office of Maha Sarakham Provincial Primary Education.

Author: Mrs. Wilaiwan Tiabdokmai **DEGREE :** M.Ed. (Educational Administration)

Advisors: Dr. Adulyasak Soonthomrojana Chairman

Dr. Nitaya Klangchane Committee

Asst.Prof. Ratana Sirinam Committee

Rajabhat Institute Maha Sarakham, 2002

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the state and problems regarding implementation of health promotion as perceived by school administrators and teachers in charge of health promotion in primary schools under the Provincial Primary Education Office of Mahasarakham. This research studied and compared their views of health promotion implementation in 10 aspects: school policies, school health environment, school health services, school management, counseling and social support, school health education, school and community projects, nutrition and food safety, physical exercise, as well as sports and recreation promotion for school personnel

Sample population for the study were 132 administrators and 132 teachers in charge of health promotion implementation in primary schools under the Office of Maha Sarakham Provincial Primary Education. Subjects were selected through a stratified random sampling and the instrument used for the study was a questionnaire, constructed by the researcher, consisting of 22 check-list items and 63 rating-scale items. The questionnaire had its discrimination power of 0.29-0.82 and its reliability of 0.97. The statistics used for processing the data were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and t-test.

Findings of the study were as follow:

1. Regarding the overall state of implementation of these health promoting schools under the Office, it was found that health promotion policies of these schools, mostly formulated by the teachers in charge, covered all the ten areas. These schools studied and surveyed current state and

problems as well as needs regarding health and environment. Besides, they organized dental check-ups at least once a semester, made implementation plans for solving problems regarding health development of students and school personnel, organizing campaigns against drugs and undesirable behaviors at least once a year, organized academic displays of different seasonal diseases, organized campaign activities with local communities, distributed health information, surveyed lunch needs among needy students, promoted appropriate daily physical exercise and recreation among students and school personnel, encouraged self - health checks regarding weight, height and nutrition.

2. Concerning problems of these health promoting schools as perceived by the administrators and teachers, the study revealed that their overall perception of health promotion problems was at a moderate level and there were 7 areas in which problems also existed at a moderate level. Respectively these were school and community projects, nutrition and food safety, counseling and social support, health education, school management, school health services, and physical exercise and sports as well as recreation. The three areas viewed as having problems at a low level were health promotion for personnel, school health environment, and school health policies. Further item analyses revealed that the ones viewed as having problems at a high level were inadequate budget, lacks of instructional materials, media and buildings as well as implementing personnel.

3. There was not a significant difference between the administrators' and teachers' overall views of problems regarding implementation of health promotion, but when specific areas were analyzed it was found that there was a significant difference in their views regarding school policies and counseling and social support were also significantly different at the .05 level, while their views of other areas were not significantly different.